

KARAZIJA POVILAS

Kolekcininkas, numizmatas, bibliofilas, visuomenės veikėjas **Povilas Karazija** gimė 1887 04 16/29 Mazgeliškyje. Pradžios mokyklą lankė Kupiškyje. Mokėsi Mintaujos gimnazijoje, 1907 m. Šiaulių gimnazijoje baigė IV klasę. Kaip LSDP narys dalyvavo 1905 m. revoliuciniame sąjūdyje, Kupiškio apylinkėse platino socialdemokratinę spaudą. 1908 m. Sankt Peterburge baigė mokytojų kursų ir įgijo pradžios mokyklos mokytojo teises. Grįžęs į Lietuvą mokytojavo Kauno (Šančių), Vidiškių, Kurklių (Ukmergės aps.) pradžios mokyklose. 1910–1911 m. tarnavo Rusijos kariuomenėje Voroneže. Prieš I pasaulinį karą vėl buvo mobilizuotas į kariuomenę. 1916 m. Voroneže baigė buhalterijos kursus, 1917–1918 m. mokėsi „Saulės“ draugijos mokytojų kursuose, dirbo lietuvių karo pabėgėlių komitete. 1918 m. birželį grįžo į Vilnių ir nuo rugsėjo 1 d. dirbo Lietuvos Valstybės Tarybos Švietimo komisijoje. Bolševikų invazijos metu dirbo Švietimo liaudies komisariato reikalų vedėju. 1919–1921 m. Lietuvos Prekybos ir pramonės banko buhalteris. Vienas iš Lietuvos mokytojų profesinės sąjungos kūrėjų (1919). 1921–1923 m. dėstė algebrą Vytauto Didžiojo gimnazijoje, vėliau mokytojavo Vilniaus mokytojų seminarijoje. Aktyviai dalyvavo Vilniaus lietuvių visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje, teatro ir muzikos gyvenime. Nuo 1918 10 04 Lietuvių mokslo draugijos narys, vienas iš „Kultūros“ švietimo draugijos steigėjų (1927), pirmininkas (nuo 1935) ir revizijos komisijos narys, 1935–1936 m. Tautinio Vilniaus lietuvių komiteto prezidiumo narys, vicepirmininkas, Vilniaus lietuvių mokytojų sąjungos kūrėjas, valdybos narys (1919), pirmininkas (1926–1928), Lietuvių sanitarinės pagalbos draugijos narys, „Vilniaus aido“ (1924–1928) redaktorius, „Vilniaus žodžio“, „Rytų Lietuvos“, „Vilniečio“ bendradarbis. Lenkijos valdžiai uždarius „Vilniaus aidą“ dirbo Lietuvių kredito kooperatyve, buvo jo valdybos narys (1929–1936 m. Vilniaus lietuvių kooperacinio banko vedėjas) 1936 04 22 Vilniaus vaivados Bocianskio įsakymu išstremtas iš Vilniaus ir apsigyveno Varšuvoje. 1937 01 28 suimtas ir kitą dieną deportuotas į Lietuvą. Nuo 1937 02 20 dirbo Lietuvos banko Kauno skyriuje. Nuo 1938 04 05 Vytauto Didžiojo Kultūros muziejaus (nuo 1944 m. Čiurlionio dailės muziejaus) Istorijos skyriaus vedėjas. 1939 m. rudenį Lietuvai atgavus Vilnių, kaip muziejaus įgaliotinis kultūros vertybių apsaugai buvo dviems mėnesiams komandiruotas į Atstovo Vilniaus kraštui prie Švietimo ministerijos įstaigą. Tyrinėjo Lietuvos numizmatikos istoriją. Mokslo straipsnius skelbė „Lietuvių tautoje“, „Vytauto Didžiojo Kultūros muziejaus metraštyje“, kurį pats redagavo. Buvo surinkęs vertingą numizmatikos ir masonikos rinkinį bei didelę lituanistinę biblioteką (apie 8000 knygų, iš jų 5000 retų), kuri Povilui Karazijai mirus perduota Lietuvos mokslų akademijai. Tiesa, dalis knygų 1937–1938 m. lenkų buvo išvogta. Masonikos rinkiniai į Lietuvos nacionalinį muziejų, numizmatika perduota Vilniaus universiteto mokslo muziejui. Išspausdino numizmatikos

studijas „Vilniaus lobis“ (1932), „Aluonos, Šklėrių ir Krūminių monetų lobiai“ (1941). Buvo paruošęs studijas „Šančių lobis“ ir „Lietuvos numizmatika“ (pastarosios rankraštis laikomas dingusiu). Liko nebaigti darbai apie Lietuvos senovės pinigus, Kupiškį. Mirė 1955 11 28 Kaune, palaidotas Petrašiūnų kapinėse.